

Latwéeschu Amises.

92. gada gabjums. O Iznah! Zeltawā 7 reises nedēfā, ari ūwehtdeenās.

Makšā: Ešpediģijā ūwehtot par 1 gabu . . . 2 rub. 20 kop. par 1/2 gabu . . . 1 . . . 20 . par 1/4 gabu 60 .	Makšā pa paku pēcstahot: par 1 gabu . . . 3 rub. — kop. par 1/2 gabu . . . 1 . . . 60 . par 1 mehnef. 35 .	Makšā uš ašresemem: par 1 gabu . . . 10 rub. — kop. par 1/2 gabu . . . 5 . . . 80 . par 1/4 gabu . . . 3 . . . 50 . par 1 mehnef. 80 .	Studinajumi makšā: par šhtu rašturuind. 10 l., 1. pušē un teftā 30 l. Abrejes matnas makšā 10 kop. Numurs makšā 1 kop.	Redakcija un ešpediģija Zeltawā, Raitolu eelā Nr. 42. Paša lašte Nr. 17. Rantoris: Rīgā, Bālnu eelā 30. Tel. 8260, Paša lašte 286.
--	--	---	--	---

Nr. 206.

Trešhdēn, 7. augustā.

1913.

Leipziga 1913.

Starptautiska buhwes arodneezibas isstahde ar ihpaschām isstahdem

Pasaules isstahde no buhwem un dsihwojamam ehkam

No maija lihds nowembrim.

Uzselta pee leelā tauta kaujas peeminekļa us 400,000 kwadratmetru leela laukuma. Sewischki skati: Leipziga tautu kaujas laikā — Sahdschīpa ar lauksaimneezibas isstahdi — 50,000 kwadratmetru leels promenades parks — Dahrsu preekschpilschta Marienbruna — Katru deenu leeli mahksleneeku koncerti us 18. oktobra eelas — Wakaros isstahdes telpas leeljiski apgaismotas un starjoscha struhklu aka. 2208

Swarigalāis no šatura:

Balkanu walstu eeguwmū pēhdejos šaros.
Školotaji un kara klaušiba.
Zeljū proteštis pret pošeem.
Balkanu.

Balkanu walstu eeguwmū pēhdejos šaros.

Dai gan wehl galigi naw isrehtinats Balkanu walstu eeguhtu semes gabalu leelums tomehr wispah-reju apskatu jau war dabuht.

Pirms Balkanu walstu kara ar turkeem Balkanu walstu leelums un eedšihwotaju šaitis bij šefošs:

Turzija (Eiropā) 170,000 kwadratkilometru ar 6 miljonem eedšihwotaju.

Rumanija 130,000 kwadratkilometru ar 6,800,000 eedšihwotajiem.

Bulgarija 96,000 kwadratkilometru ar 4,300,000 eedšihwotajiem.

Serbija 49,000 kwadratkilom. ar 2,800,000 eedšihwotajiem.

Greekija 60,000 kwadratkilometru ar 2,600,000 eedšihwotajiem.

Melnkalne 9000 kwadratkilometru ar 250,000 eedšihwotajiem.

No Turzijas tika eelaroti šahbi 150,000 kwadr. kilometri ar 4,500,000 eedšihwotajiem un no šchi atkarotā semes gabala pehz otrā Balkanu kara eeguht:

Bulgarija 45,000 kwadratkilometru ar 1,450,000 eedšihwotajiem.

Serbija 45,000 kwadratkilometru ar 1,500,000 eedšihwotajiem.

Greekija 50,000 kwadratkilometru ar 1,500,000 eedšihwotajiem.

Melnkalne 9000 kwadratkilometru ar 250,000 eedšihwotajiem.

Rumanija eeguht no Bulgarijas 5000 kwadratkilometru ar 200,000 eedšihwotajiem.

Pehz tahdas isbalischanas Balkanu walstu leelums (Eiropā) un eedšihwotaju šaitis buhs šefošs:

Turzija 20,000 kwadratkilometru ar 1,500,000 eedšihwotajiem (ja no Bulgarijas wehl neatnems dāschu apgabalu).

Rumanija 135,000 kwadratkilometru ar 7 miljonem eedšihwotaju.

Bulgarija (atškaitot Rumanijai atboto jemes gabalu) 136,000 kwadratkilometru ar 5,550,000 eedšihwotajiem.

Serbija 94,000 kwadratkilometru ar 4,100,000 eedšihwotajiem.

Greekija 110,000 kwadratkilometru ar 4,100,000 eedšihwotajiem.

Melnkalne 18,000 kwadratkilometru ar 500,000 eedšihwotajiem.

Gekschseme.

Školotaji un kara klaušiba.

Uš meenu gadu pagaibam isdoti šchahbi noteikumi: 1) personas, kuras špeestas nokalpot šinam gadus pedagogiškos amatos par wīnu mahzischānu školotaju šagatawošchanas eestahdēs un kureem šcho eestahschu turšā beigšchanas gadā jastahjās kara deenāstā, peenemamas aktiwā kara deenāstā uš 1 gabu ar noteikumu, ka teem pehz atlaischanas rezerwē jankalpo školotaja amatā ne mafak lā 5 gadi. Tee, kas neišpilba šcho nošajjumu, atkal nonemami kara deenāstā uš til, zil teem nošajits pehz wīnu isglitibas ženša. 2) Pirmmahzibas, draudšes, aprinka u. z. šolu školotajus, kuri nokalpojuchi nolikta kara deenāstā laitu un eekaititi armijas rezerwē, ja tee pehz tam eestahjās školotaju institutos, waj žitās školotaju šagat. eestahdēs, neefauz aktiwā deenāstā. šamehr tee mahzas šchais eestahdēs. Ja pehz turšā beigšchanas tee wehl naw šahjuschees školotaju weetas, tos eefauz kara deenāstā nokalpot noteikto laiku. Šolās laiku neeškaita jau minetos 5 školotaju amata gabos.

Wahzu kolonistu izšeloschana no Deenwidus Kreemijas.

Beetejās wahzu amises pahrdrukā šahda Wahzijas laikraštā korespondenži no Peterburgas, kurā teiktis, ka kreemu nazonalistiškā preše neelelot meera wahzu kolonistēm, denunzejot tos par špijoneem un prasot, lai Kreemijas deenwidos un reetrumos nebuhtu

Slepenee dokumenti.

J. Filipas-Dpenheima romāns.
(Turpinajums.)

— Nē, — meitene šarbi atbildeja: — Nu. . . Šefim, mums ir jaspēhlē.

Wina tairijās eet, bet Reifons wīnu aistureja.

— Duhšū, Fizmaris jaunlunde, neturat mani par ušbahšigu, — wīnsch teiza: — Bet man preeksch tam ir nopeetni eemešli, lai išfinatu šchis gimetnes originalu. Man gribetos šastapt juhsu mahšu.

— Reizju, ka jums šche isdošees wīnu redset, — meitene atbildeja: — Ir jau wairak gadi, kopsch tehws ar wīnu šakidojās. Wīnsch mums neatkauj pat wīnas wahrdu minet. Un taphēz es ari jums neteikšū, lā wīnu šauz.

— Juhsu tehws, — Reifons pēšihmeja: — Žil es šinu, naw wīšai bahrgs.

— Duhšū, mister Reifon, pahtraulšim šcho šarunu. Juhs loti labi redsat, ka man wīna ir loti nepatīškama. Waj gribat turpinat spēhli, waj ari darit lo žitu?

— Špehle, protams, paleel spēhle. Mehš ar-radīšim šawus pretineekus un wīneem kreetni ween šadofim.

Reifons spēhleja, škrāidija, trolschāoja, bet netika nelur walā no šawām domām.

Balkawneeka meita!
Ko wīnam eefahit?

Šchis domas nē uš weenu azumirkli nelika wīnam meera.

Ap pullšien šepitineem weesh šahla atwaditees.

Ar atweeglotu šmaibu balkawneeks pēegahja pee Reifona un šanehma wīnu šem rolas.

— Dai jums gods! — wīnsch teiza: Juhs jau leeliski šrahdajāt. Par to es juhs pazeenāschu ar glahši wīšī un šodu, un parahdīschu jums juhsu ištābu.

— Ja, šchodeen es ispreezajos. Juhsu Edite bij loti laipna pret mani.

— Loti preezajos, ka juhs efat ar wīnu eebrau-šfejuschees. Wīna gan ir nerahtna un draiskule, bet preeksch nerwoša žilwefa ištī lā radita. Juhs, Reifon, wehl aišween efat pahrat bahls.

Wēchis jau gribēja ištahstīt balkawneekam, kas par leetu. Bet nēšin šapehž to nēšehja. Wīnsch wāirs nēšchābijās, ka ta šeweete, kuru wīnsch bij šastapis šawā dšihwošli un balkawneeka meita bij meena un tā pati persona.

Ko tad, ja wīna buhtu šawilluši žilpu ap Bar-nesa šaklu?

Bušeenu šignāls pahtrauza wīna domas. Wīnsch ušehja un šeidšās pahrgēhrbtees preeksch pušeenu galda.

Bee galda wīnsch bij drudschāini jautrs. Šchampaneetis darija šawu.

Edite, kura šehdeja wīnam lihdsās, atrada ka wīnas šaimīnsch brangs šarunu beedris. Tīšai pal-kawneeks pa brihšcham dāschigi paškatijās uš wīnu.

Wīnsch redseja, ka Reifons kaut lo šlehoj. Žaunelka miškļaināis štais darija balkawneeku nemeerigu.

Kad wīni palika weeni, balkawneeks ušajzināja Reifonu eet bahrštā pašmehtet.

— Apšehdīšimees, balkawneek, — Reifons teiza: — Man ir jums kaut šas šapastahšta.

Wīni abi nošehdās uš šolina dahrštā. Tuwojās jau naktis. Šaifs bij pawāšara šeeđu šaldās šmar-šchās pilns. Mirdseja jau šwaigines. Kaut kur dšeedaja laškīgala. Debesis bij wehl manamas ištšestošchās deenas šihmes. Melnees loti bij škaidri redjami pret debēšu atšpihšumu.

— Juhs atminatēes, ka es jums šahstiju par šahbu meitēni, kuru es atradu šawā dšihwošli? — Reifons šmagi jautāja.

— Protams. Ur tad?

— Es šchodeen redseju wīnas gimetni! — Reifons ištšauzās.

— Kur?

— Juhsu namā! — Reifons ištšwēša. Balkawneeks šastinga.

— Man teiza, ka tā ešot juhsu meita! — Reifons turpināja: — Pēedodat! Man bij šas jums šafala.

— Žigars ištšrita balkawneekam no rokas.

— Mana. . . Luiše. . . Mana meita! Reifon, juhs efat maldijūšāees! . . .

— Nē, tas ir teefa. Un Edite ari wīnai loti lihdsīga.

— Širmgalwīs, šchitās, šahks raudat.

Wīnsch pašleha šēju rolas un šlufi ištchulštieja: — Al Deems! Taisnāis Deems!

Tad nahja šlufums. Tīšai laškīgālas dšeešma šlaneja šolos.

— Šondonās pirmās šchīras weefnīžā pee galda šehdeja dīšas damas. Wežakā no wīnam, šaroneše de-Šchurm, rotalajās ar wīhna šelaru un šumīgi apluhloja šahli.

— Pateeschām, — šaroneše teiza: — Man ir šahstīta pateesība par juhsu šemi. Juhs efat gar-laižīga tauta. Man šche nepatīšk.

— Ko lai dara, — jaunlā atbildeja: — Kaut kur jau jādšihwo ween ir.

Šaroneše nopuhtās un panehma papirošu no šelta portmoneja, kuršch šarajās šmallā šehdītē. Uš-manīgais aplalpotajis tuhlin metās šahht ar eedegtu šehrtlojumu. Wahma šahri eewilla duhmus, glušchi lā laišlīgs šmehtetajs.

— Šo, Luiše. Tas ir teefa, šaroneše pēekrita: — Kaut kur jau jādšihwo ir. Bet šapehž gan lai dšihwo šondonē? No wīšām leelpilšchām šondonē wīšwairak lihdsinas šrowīnges pilšchtai. Wīnai truhšī tā, lo šauz par atmosferu. Publīka ir loti pēeklahjīga, bet breesmīgi garšaižīga. Parīše, Šerline un pat Brīsele ir pawīšam šas žits.

— Apstahli naw wīšai labīwehligi pret

noveena wahju kolonista. Tadehl starp wahju kolonistiem noteekot izjelofchanas kustiba. Herfonas guberna ar eefschleetu ministrijas atlauju noteekot wahju kolonistu apspreefchanas par izjelofchanu leela mehrā uš ahfremem. Herfonas guberna, atskaitot Tauriju, ejot lahbas 75 wahju kolonijas ar 60,000 kolonistiem, kas galwenā lahrta nodarbojas ar semtopibu. Wahzijas awife eeteiz eeguht scho „stahdigo semneeku“ weenu daku preefch Wahzijas eefschijas kolonizācijas.

Huliganisma aplarofchanas leela.

Behdejās semstu sapulzēs Kreemijā leelu wehribu preefch huliganisma aplarofchanai. Daudjas semstes greefchas pee tautas apgaismofchanas ministrijas ar luhgumu weizinat ijlifhības iplatifchanu starp eefshiwotajeem, jo tas ir wisnoderigalais lihdselis huliganisma isnihinaschanai. Semstes norahda uš laweem flolu atwehfehchanas planem, bet atfihit tos par nepee-teefschieem un wehlas, lai ministrija drihsat atklahtu projektētās flolas. Dajčas semstes ijsalas, ka loti noderiga schat sinā buhtu ari tautas preefchlahjumū farihofschana plafchā mehrā.

Klosteri. Behz sinoda sinam, tagad Kreemijā ir 890 klosteri ar 81,007 eemihneekiem. Kloistereem ir pamifam 802,436 defetinas semes.

Peterburga. Nakti uš festdeenu polizija eeradās weefnizā „Erimitafch“ un isdarija kratifchanu numurā, lo bija eenehmis atbraujejs, kas ušdewās par lahbas leelas naftas ruhpnueezibas sabedribas direktoru, bet kas pateefiba bija sozjalrewoluzionaru partijas eewehrojams preefchlahwē Arschals Muschangs. Winau apzeetinaja; kratifchanā atrada dafchadus dokumentus, paju blanas u. t. t.

Rascha. Behz semkopibas ministrijas sinam, Eiropas Kreemijas 64 guberndās zere eewahft: rubfu 1,433, lweefchu — 1,311, meefchu — 709, kufumufas — 95, auju — 912, pamifam 4,400 miljonu pudu. Salihdsinot ar pagahjufcho gadu, gaida leelatu lweefchu, meefchu un auju rashu, bet mafaku rubfu rashu.

Mastawa. Rahmeatejas weetas b e d r e. Mastawa lahda nama sehta uš Glinistojas eelas bijuft iskrafa leela retirades (atejas weetu) bedre. Winau apstatit eelaidās dwornifs Matarows, bet neat-greefjās. Matarowam pafat bedre nolaidās mahjas ihpafchneeks Jegorows un pehz ta uhdens wadu lizejs Glinifis. Ari tee abi wairs neifnahja atpafat. At-faultee ugunsdsehseji iswilla wifus trihs bei lahdam dshiwibas fihmem. Jrahbas, ka bedre bijufchas fa-krahjufchās nahwigas gases. Jilweti, eefahpdami, jaudejufchi samanu un nosihufchi, eekridami bedres dibenā uhdeni.

Tschita. Katorbsneeku dumpis. 1. augustā ap plft. 7 wafarā, atgreefchotees no dar-beem uš otrā Misbaikala dshelzjeļa, „Bailala“ stajijas tumumā 32 wihru leela katorbsneeku nodala ne-jaufchi ušbruka trim zeetuma uš-ruug eem, kuri tos pawadija. Ufraugas at-bruwoja un eewainoja. Behz tam 13 katorbsneeki atnehmufchi no usraugeem 3 bifēs, 3 rewolwerus un 44 patronas un aifbehgufchi taigā, uš kalnu pufi.

Sarikhota pakalbfihfchanās. Weens no katorbsneekiem nogalināts un weens gruhii eewainots. Bahrejee, pa-nehmufchi lihds eewainoto beebri, aifbehga.

Barizina. Uš Bobrowfšas salas, preti pil-sehtai, notufsi fadurfsme starp Jerschowfšas jahdšas semneeseem un Dulafinowas zeema kafakeem. Tillas kafaki, kā semneeki tura salu par jawu. Semneeki atnahlfufchi plaut seenu un kafaki noplafhwufchi. Jf-zehlees afinains kautinsch, pee lam wairaki zil-weki gruhii eewainoti. Gefahhta is-mellefchana.

Baltija.

Baltis is publifas.

„Df. W.“ eewectots schahds pafinojums: Frantfchu mehneschrahfā „Les Annales des Nationalitēs“ Nr. 5 un 6 fcha gada, lo ishdob L'Union des Nationalitēs, eewectots latweefchu wehstures apzerejums „L'Histoire lettone“ ar manu parafhtu. Te nu man japeefihmē, ka latweefchu rafhū nodalās redaljija, kā wina man rafha, dafchadu fluhdu un trahfumu dehl naw marejufi usaeent manu rafhū tahdā weidā, lahda es winau biju peefufhtijis. Winau bijis jafahfina, jafahrlabo, jafapilda. Tā wifas rafha beigās, isnemot pahra frahses, naw manis raf-hitas, jo latweefchu tautas atmosfchanās laifmetu nemas nebiju apzerejis, un wifas tas, kas stahw teifts 237. un 238. lapu pusēs, ir redaljijas darbs un ne mans.

Redaktors) rafhū: „neweem beigās, bet wifas rafhū jutis winau rolu“ — tadehl, protams, mans teefchais peenahfums, atteiktees no rafha fajeretaja goba.

Pastaidrojums Konwersācijas Wahrnizās leela.

„Watwijās“ pag. ned. numurā lahds K. Igs mums isbarijis pafalpojumu, aifrahdidams uš dafchām nepareifbam un nepilnibam Konwersācijas Wahr-nizās pehdejā burtnizā. Buhtu loti teizami, ja fchis folis pamudnati ari zitus ruhpetees par Konwer-sācijas Wahrnizās pilnigumu. Konwersācijas Wahr-nizās rihzības lomiteja jau wairaklahri luhgufe eefufhtit winau papildinajums un atlahrtio fcho luhgumu ari tagad. Nr. 85. burtnizā eefahlas Konwersācijas Wahrnizās pehdejais gada-gahjums, kura beigās tiks doti wajadfigee papildinajumi un pahrlabojumi. — Pee K. Iga aifrahbijumeem fche peefihmeju, ka Su-drabu Eofchus naw tihfcham illaifts. Literaturas no-dakas apstahdataijs fche buhs pahrfkatijees. Tapat ari Muraters, Deewlozinsch un Follijs turpmat tiks eewehroti. Kas uš „Swahrbi“ atteezās, jadomā, ka fchis ir ihtstais latweefchu wahrdē; tā tas wifās wahrnizās atrodams, pat pee wezā Stendera („Swahrbes“). Tikai jaunatā laifā, gan zaur kreemu un wahju walodas eefpaidu, tas buhs iswehrties par „Schwahrbi“ un „Schwahrbi“. J. Drawneeks.

Smiltene. Wafara eet uš beigam, laulfaim-neeks fahf nemi auglus no wafaras publimeem. Seena

*) S. Simjons. Red.

plauja beigufees un rashu rehfina par weenu trefcho daku mafaku par pehrnajo, turpretim ahbotina rajcha ir leelata. Rubfu plauja beigufees. Rajcha apmee-rinofcha. Schur tur fahf duhfti waila kuhleji wis-wairaf pafchbraujeji. Wafaraja ari rahda labas ze-ribas un fewifchki steebros fchogad kreema usaugufi. Tapat labi ir kartupeli un falknaugi. Tikai ahbeļu dahrfi tufchki no ahbokeem, ogu totees gan ir wairaf.

Laulfaimneeziba fchejeenes nowadā stahw uš deefgan aughtas palahpes. Laufus apstahdā ar jaunlaiku mafchinam, leela mehrā leeto mahfkligos mehflus. Kā galwenais laulfaimneefa eeahflumu amots ir loplopiba, kura labi attihstijufees. Kur-pretim graudkopiba un linkopiba pamajam teel at-mestās, jo israhbijufchās par neeneefigām pret lop-lopibu. D—mus.

Ahdafchi. Aplaupifchana. 27. ju-lijā pulkfen 10 mafarā mefchā netahlu no Duhnu kroga tofu tirtogata fchihda Minstera tufscheeris W. usbruka Karlim Ahbelitem, jadafufija winau un no-laupija 2 pudeles alus, jo wairaf pee A. neatrada.

— Sahdšiba. Nakti uš 30. juliju wee-tejos Jaunzeemos nefinami jagli isjagufchi is Augusta Bihganta bodites un dshiwofka dafchadas ehdamas leetas un drehbes kopā par 151 rbl. —ons.

Salaspils. Afleegta tirtog-fchanās ar degwihnu. Schinis deenas weetejais uradniks Kufinsch iskratija fchihdeetes Gites Diftind dshiwofli netahlu no Stopinu dshelzjeļa sta-jijas un uš baumu pamata melleļa pehz degwihna, bet atrada tikai 3 tufchās degwihna pudeles. Urad-niks tomehr fahstahdija protokolu par aifleegtu tirtog-fchanas ar degwihnu, jo dafchi peefaufki leezineeki usrahdija, ka winau no fchihdeetes wairalas reises pirtufchi degwihnu. Bihdamās no joba, fchihdeete dewa uradnikam 3 rubfi, lai nefahstahda protokoli, kuras uradniks nodewa fawai preefchneezibai. —ons.

Jfchile. Sahdšiba. Nakti uš 29. jul. nefinami jagli ušlaujufchi fobahrsta J. Hagwarta wofarnizās pagrabu un isjagufchi dafchadas ehdamas leetas par 31 rbl. —ons.

Beerini. Sirgu jahdšiba. Nakti uš 25. juliju Jertules muihfchinā nefinami jagli no-jagufchi Janim Wezwonagam un Antonam Keepinam 2 firtgus 90 r. kopwehrtihā. —ons.

Pigate. Proklamācijas. Nakti uš 30. juliju fche bij isfkaiftas drukatas latweefchu sozjaldemokratijas Wibeenas lomitejas proklamācijas laulfirahdneekiem ar ušfautumu uš streifofchanu. —ons.

Mangafi. Streiks. 5. augustā pulkfen 6 no rihta weetejā Mihlmana tofu fabrifā eefahla wifā firahdneeki, flaitā 130 zilweti, streifu. Ustahditās praftības eekonomifas. —ons.

Dobele. Dobeles pagasta Zentfchu mahjās nakti uš 3. augustu nobega peežas ehlas, 4 lihds pamatam un no weenas dshiwojamas ehlas, kuroi bija muhra feenas, palifa tikai muhris wefels. Ehlas apdrofchinatas par 1420 rbl. Saudejums par mantibu, kura nebij apdrofchinata, 2500 rbl. Uguns zehlonis nefinams. Zerams, ka ziti aplahrties faim-neeki neleegs fawu walihdsibu nelaimigajam pee ehlu zelifchanas. Reel-Behrfneeks.

mums, — Luife peefihmeja: — Waj naw teefa? Mehš newaram eeguht plafchu pafihfchanos.

— Ja, bet tu jau iswairrees pat no jeb lahbas ipreezjas.

— Es juhs pilnigi neisprotu, — Luife faufi teiza: — Es iswaircos no fchaubigeem pafiam un labaf garlailojos.

— Bet ta tafhū newar! Gefim fchobeen teatri.

— Kā jums patihf.

— Noefim peemehram uš Ahambru. War noxemt lofchu un fchdet tās dibenā tā ka neweens muhs neredfēs.

— Tas naw parafis, — Luife wehfi atbildeja: — Warat eet, ja jums tas til loti patihf. Bet es...

Luife peepeshi apstahjās. Winas waigi nobahla, bet nogurufchās azis eephehtās aif isbrihnefchanās un bailem. Barnefa pazehla norreti un pagreesa to uš to pufi, kurf luhfojās Luises flats. Winau tumojās jaunš zilwets.

Baronefe tuhfta winau pafina par dshentelmeni, nolaida norreti un apmeerinata ušfkatija Luifi.

Weitene ar isbailem redseja, ka nahzejs winau tumojās un fataifjās uš preteftibu.

Baronefe turpretim nospreeda, ka katrā finā wajag eepafihftes ar peeklahjigo dshentelmeni.

— Fizmori jauntdmde, es domaju, ka mehš wairs nelad nefatiffimees, — peenahzejs teiza.

Weitene atlahpās atpafat. Pahr winas feju pahrlaidās zeetejas ehna.

— Kapehz juhs domajat, ka mani ta fauz? — wina jautaja.

(Turpmat wehl.)

Stolneeki un wingrofchana.

Dabu teefu deenas behrni flolā elpo nepeteefofchi, pee lam mainiga ir fehdefehchana pee rafhifchanas, la-fifchanas un fihmefchanas. Scho nepeteefofcho elpo-

fchanu weizina ari usmaniba, ar lahdu winau felo flolotajam. Ari gais flolā beefchi meen naw pee-teefofchi labs preefch elpofchanas. Schos truhfumus tad nu wajag zenstees pehz eefpehjas islabot tos brie-fchos, kuras winau pawada mahjās.

Dshiwojamās telpas tapat seemu, kā wafaru pehz eefpehjas beefchi un pamatigi jaiswehdina, lai winau buhtu preefch elpofchanas labs gais. Wef tam jagahdā ari par to, lai pati elpofchana, kura flolā ir nepeteefofcha, mahjās buhtu labaka — stipra un dshita.

Wef wingrofchanas panchmeeneem, kuri elpo-fchana dara dshifaku, behrnus wajag wehl peera-dinat pee tā fauzamās elpofchana s t e h - n i f a s.

Katru deenu pirms guleteefchanas wajag behrneem likt wingrot labi iswehdinatā istabā un, ja tikai laifs to atfauj, — pee waleja loga, pee lam kermena mir-fejā data lai ir atklahta. Starpbrihschos starp wingrofchanau wajag behrneem likt dshiti un lehni elpot.

Kā elpofchanaš wingrofchana loti labi noder dseedafchana, jo ta prafa dshita elpofchana, pee lam plaufchās isplehfhās un ari eelpotā gaisa ahra is-fstumfchana, jel iselpofchana noteel daudi stipraf.

Zaur wifu to plaufchās loti labi iswehdinas un tas atfahj wifai teizamū eefpaidu uš nerwu sistemu. Wef tam tas weizina ari dshiwu afinu peepulhdumu pee plaufcham, bet jo organizams bogatals ar fpirgtām afnim, jo weeglaf winau zihnitees ar bakterijam.

To wifu, protams, tikai tad war likt behrneem darit, ja winau wispahrejais wefelības stahwollis ir labs. Preefch tahdeem, lam, peemehram, naw plau-fchās lahrtibā, ir klimas, wajadfigs ahrtā padoms, kā kuru reisi rihfotees.

Kas fihmejas uš dseedafchana, tad newajag likt dseedat pahraf ilgi un faufā, waj ari falidā telpā. Ari

nogurufchi nedrihft to darit. Teem behrneem, kuri ihfi elpo un ir ar fchaurām kruhtim, naw eeteizama dseedafchana. Wispahf wifās fchals leetas wajadšija usmaniba un faprahitiba.

Wifu wingrofchanas panchmeenu mehrtis preefch flolneekiem ir — zihna ar flolas dshiwes newehlamām parahdibam. Wingofochana jaw ir eewefta ari dafchās flolās, bet winas nepeeteel un fchis isftruhfums japa-pildina mahjās.

Mahjās wingrofchanau ir wislabal isdarit is-wehdinatā istabā pehz tam, kad wifā flolas ušbewumi un darbi jau padariti. Wef ja behrnus ir noguris, tad, kā jau teifs, wingrofchana jaatleef, lihds at-puhfhās, jo wingrofchanai wajag afpirdfinat un newis wehl jo wairaf nogurdinat behna organizmu.

Zaeefahf wingrofchana ar weeglakeem un ween-tahrfchateem panchmeeneem un tad tikai jafahreet uš gruhtaleem. Wingofojot behrnam jastahw tairni un stingri un pareifi jaelpo. Pee tam winau nelad ne-drihft pahrpuhlet.

Tanis deenas, kad behrni flolā ir wairaf no-gurufchi, winaem jawingro weeglaf, jaispilda weeglakee panchmeeni. Un atkal otradi. Dafchreit peeteel ar weentahrfchu parotalofchanos tihra gaisā.

Brihwās deenas behrneem wajag isdarit garalus qahjeenus un wispahf zenstees peeradinat winau pee fporta ta dafchados weidos.

Ari meite n e m jaattihfta fami fiftlee fpehfi, lam lihds fchim nepeegreesa gandrih neahdas weh-ribas. Preefch winau, kā preefch nahfofcham mahstem, tas ir wifai no fwara.

Pee tam wifos gabijumos jarehlinas ar behrna wefelības stahwollu un fiftfo attihftibu, eewehrojot ahrtā padomus. Preteja gabijumā wingrofchana, kuras mehrtis ir labot behrna organizmu un weizinat ta attihftibu, war atneft tikai launumu.

Behz E. Rodes.

Latv. Stolu un Izglītības Beedribas Pirmahzības Kōlā sehneem un meitenem mahziba sahkses 12. augustā. Usmehšana notiks 8. un 12. augustā no plkst. 9—1 beedā skolās telpās, Sehjeju eelā Nr. 4. Pirmā nodalā usnems behrnus bej kautlahdām suaschanam.

Walde.

Abrsemes.

Balkani.

Sofija, 5. augustā. Greeku kara spēhs atkaphdamees nobedstnaja Melnikas apgabala 11 zemus. Greeku kara spēhs no Newrolapas aishwillas uf Dramu.

— Waldiba eesneedja leelwalstu fuhmneezibam pasinojumu, ka turku armija eenehmuse Mustafa pašu, Dimotiku un Sofili un aishgahjuši lihds Kawakai, 70 kilometrus uf reetrumeem no Marizas un tagad dodotees uf Kirbischali un Gimildschinu, netahl no Lagofas lihstha. Bulgarijas waldiba esot pahrelezinata, ka leelwalstis atradishot lihdsellus, lai aishuretu turkus aish Enofas-Midijas linijas.

Belgrade, 5. augustā. Leelwalstu fuhmni greešas pee serbu waldibas ar aishrahbijumu, lai Serbija aishfautu šawu kara spēhtu no Albanijas.

— Belgrade aishrauja Pasifichs, Wufotichs un Wenifelošs.

Serbu meera delegati pehz atgreeschanas Belgrade apmekleja kreemu fuhmni Hartwigu un pateizas winam par pabalstu, lahdu Kreemija parahbijuši Serbijai.

Konstantinopolē, 5. augustā. Debeagatšas greeku tautibas eeshiwotaji, kad isbirda par greeku kara spēha aisheschanu, greešas pee kara spēhta komandiera ar luhgumu, neatstahst pilsehtu un nepamest wirus bulgaru waras darbeem. Greeku komandants greešas tadeht pee turku kara spēhta komandanta Dimotika, tai tas apfargatu eeshiwotajus Debeagatšā. Turku kara spēhs tadeht eegahja Debeagatšā.

Iffiba, 6. augustā. Serbu waldiba atlahwa bijuscheem bulgaru skolotajeem un eerehdneem pahreet serbu beenaštā, ko leelalā bala ari dara. Aishbrauja uf Bulgariju 42 skolotaji. Palika wihi bulgaru garidšneeki un wini w meera aishit serbu metropolita wirspahwaldibu.

Parises leishu protests pret poleem.

Parises leishu siuu birojs greešes pee anglu aishreetu ministra Greja ka Londones wehstneeku konferenzes presidenta ar felošču rakstu:

„Polu pagaidu komisiija šawā Londonas konferencai eesneegta raksta isteikusi wehleschanos, ka pee Polijas, kura no leelwalstim tiftu aishwabinata, tiftu peemeenota ari Beetawa. To eewehrojot, mums gods, Zums pasinot:

I. Ka neweena politiska grupa, neweena leishu partija **naw usdewuši polu pagaidu komisiijai**, winas wahrdā eeshneegt wehstneeku konferencai tahdu wehleschanos.

II. Gadījumā, ja Londones wehstneeku konferencai gribetu apspreest polu pagaidu komisiijas luhgumu, leishi no šawas puses luhds luhguma daku, kas atteežas uf leishcheem, aishit par nepamatotu un neeemehrojamu aish feloščheem [motiveem:

1) aish tautiskas starpibas starp leishcheem un poleem;

2) aish wehsturiskeem peedshwojumeem ar Beetawas un Polijas politisko uniju, kura Polija israhbijušes par negodigu beedri, kas nodewuši fabeedroto Beetawu un atehmuši tai dāščas prowinges;

3) aish tagadejās polu zenschanas, wišeem lihdselleem un pat ar waru pahropot Beetawu;

4) tadeht ka leishi nesimpatise ar polu gatawoščanos uf dumpi pret Kreemiju un ar winu noluhlu, iszelt staptautiskas farschigijus;

5) tadeht ka Beetawa zenschas til pehz plaschas administratiwas autonomijas (Kōlā, teefas, Wilnas unimeritate, nazionalā faeimā u. z.), kuru grib eeguht likumigā zeld, bet ne ar waru. — Wehs luhdsjam juhu ešelensi, scho muhsu pahaidrojumu zelt preeščā nahstochai wehstneeku konferencai sehdei.”

Sabeedrotas Walfis.

Mujorkas gubernators schihds Sulzers, lai gan pret winu zelta afuhdsiba par daudj blehdibam un amata pahrelahpumeem, tomehr no amata neatlahpjas un no šaweem peekritejem organizes fargus, kas pahrmainedamees winu apfargā. Sulzers turpinot parahstīt ofizialās pawehles un dāščas eestahdes winam ari wehl klausot, bet leelalā bala klausot wizegubernatoram Glinam, karam zentralā waldiba usdewuši ispidit gubernatora amatu. Sagaidams, ka Sulzers ar waru tiks atstahdināts no amata.

No pedalischanas pee San-Franziskas pasaulis istahdes atteikufes ari Wahzija, jo no tahdas peedalischanas ne Wahzijas ruhneezibai, ne tirdšneezibai neesot sagaidams ne lahds labums.

Riga.

Slepawiba loupischanas noluhkā. 6. augustā rihā Stabu eelā Nr. 14 atrasts ušlaufs un islaupits kantoris un **nogalināts naktš fargš.** Uf notikuma weetu isbrauluschu polizijas un teesu eerehdai. Tumas finas wehlaki. Dse.

Melaines atgadijums uf dseišzela. 5. augustā pulstien 10 walarā pee Safulauku stazijas pehz Peterburgas wilzeena Nr. 2R aisheschanas, uf fiedem atrada nesamomas stahwoll nepasihstamu apm. 40 gabus wezu wihreeti ar nogreestu labo lahju un fadragatu galwu. Sakropoto aishweda uf otru pilsehtas stinnizu. Sem lahdeem apstahleem nepasihstamais noluwis sem wilzeena, naw wehl finams. Dse.

Par blehdibam pilsehtas lombarda Ahgenstaina nodalā wehl stanojams, ka apzeetinata wainigā bija minetas lombarda nodafas pahrsine un ir pat Wahzijas pamalšneezje. Plaschotās finas par blehdibam wehl naw klaji ispauschamas aish dāschadeem eemešleem.

Bihstama eewainoščana. Malkas sahgetajs, 40 gabus wezais Antons Wirchahšewš no Zaroflamas eelas Nr. 7 atlaidis šawu stahhdneeku un peenehmis ta weeta zitu; bet 5. augustā atlaistais eera bees pee wina Kemeles eelā Nr. 60 malkas klajumā un peeprahjis nemt winu apfatak. Kad Wirchahšewš leebšes to darit, atlaistais swehlis winam ar malkas pagali pa galwu un eewainojis til bihtami, ka naw zeribu uf wina isahrscheschanu. Wainigais apzeetinats.

Sahšes twanā nomiruschu atrada 5. aug. „Feniksa” fabrikas schahwetawas nodalā 39 gabus wezo stahhdneeku Peteri Ziju.

Noflihschu 4. augustā iswilla pee dseišzela tilta no Dangawas nesinamu wihreeti, kas apstamš selzijas nodalā.

Beedihrumā noflihka swehtdeen ap pulstā. 4 beend gabus 25 wezais Jahnis Belzis. Wirsch palihdis jem Marijas tilta laikam isguletes, bet eewehles kanali un noflihjis. Mironi nodewa selzijas nodalā.

Sahdšibas. Sumorowa eelā Nr. 4 sagti eelausufchees swehtdeen pehz pusdeenas inšeneera Heinricha Zihruka dshiwoll un nosaguschi drehbes un leetas par 200 rbl.

Kildā starp muhrneekem swehtdeenas walarā I. Palisadu eelā pret namu Nr. 33 gabus 19 wezais Jegors Sidorows pahrsitis ar dselši galwu 26 g. w. Peteram Afonajewam.

Paschnahwibas noluhkā swehtdeenas nakti sagistejas ar salmiatu 22 gabus wezā jaunawa Belageja Kurizew I. Mafkawas eelā Nr. 174. Winu aishweda uf I. pilsehtas stinnizu. Gemesls — dshiwes apnikums.

Ar zirwi usbruzis. 4. augustā rilschbraujeju hipodromā lahds N. N. usbruzis šawam beedram 29 gabus wezajam firgu pušim Maksimam Woroninam ar zirwi, eewainojis galwu un nozirtis labo ausi. Woronins aishwests uf stinnizu un stahsta, ka usbrulumš isdarits aish personiga eenaida.

Ar automobili Nr. 4 sabraukta sehdeen 1. Ganibu dambi pee Richarda Pohla mashinu fabrikas gabus 24 wezā Anna Sahmuel no Rumpmuischas eelas Nr. 65, kurai eewainota galwa, tā ka bija jaaiswed uf pilsehtas stinnizu. Automobils aishbrauzis, nesneedšis winai palihdsibu.

Ugunsgrēhi. Sehdeen pulstien 12 beend ekšporta ošta „Lyra” fabeedribas kola noliktawā iszehlās uguns, kuru nobsehfa lihds pilsehtas ugunsdsehseju atbraulschanai oštas ugunsdsehseju komanda. Sabega 3 grehdas dehlu, par ko šaudejums snerdsotees pee 3000 rbl. Kofli apdroščinati diwās beedribās. — Walarriht pulstien 6 Sahlišcha restorazijā, I. Kehnizu eelā Nr. 7 nesin no lam iszehlules uguns fadojaja traufus, seenu un greeštus. Šaudejums pahrsneedš 200 rbl. — Eelā Kaleju eelā Nr. 27 walarriht pulsti. 3³/₄ uguns iszehlās Schilinka namā, priwatā dshiwoll aish neufmanibas, bet uguni nobsehfa pirms ugunsdsehseju eeraschanas pašhi mahjneeki. Apdega logu preeščlari un dāšchi drehbu gabali.

Patehretaju beedriba „Kooperazija” nesel un nesel. Ar šaudejumeem bija jashdš tirdšneezibas kola un landitoreja, pehz tam pahrtikas pretšču tirgotawa Zehju eelā un beidšot ari delikatesu tirgotawa Romanowa eelā, pahrdodot ari inmentaru. Šchi pahrdotawa sehhta bej pilnas fapulzes lehmuma un tā ka ari agral wifai nopeetmas beedribas ešhienzes jautajumos walde beeshi ween darbojufes wairal tiftu uf šawu rofu, tad jau pirms fchās pahrdotawas sehghšanas wairaki beedri eeshneeguschī peenahzigā weidā luhgumu, rewidet beedribas darbibu un wehšinus no waldibas puses; jo walde nepeelaischas, ka rewisiju isdaritu Rigas Kooperazijas Beedribas rewidents un jau no beedribas šahstuma laika preeščneeks pretojees schahdai rewisijai, lai gan Rigas Kooperatoru Beedribas rewidenti ir glah-

buchī ar šawam rewisijam wairakas patehretaju beedribas no isnihšchanas.

Zelgawa.

Zirkus buhwe pilsdahrejā ir jau eeshahkufes. Buhwes laulumš, kurfch eeneem trescho daku no dseišzela pusē atrodohā dahreja, eeshogots no trim pusem ar zeetu dehlu schogu. Zeturitā puse peeseenas pee Drifšnes. Ballaban stahhdā pee pamata lihšchanas. Buhwmaterials naigi ween top peegahdats. Ehlas buhwi zerot wehl schini gadā nobeigt.

Zelgawas apgabala teefa 1. augustā is-teefaja feloščas apshhdibas:

3) Pret Wilzes pagasta 38 g. w. Dahwi un 20 g. w. Kristapu Buschmanem. 25. oktobri p. g. Zelgawas trauku tirgotajs M. sinoja schandarmerijas polizijai, ka winam suhdot pahstahwigi prezes, kuras tas suhta uf Wentspili tirgotajam Meijerfonam. Tadeht ka prezes mehds ilgal nogulet Zelgawas 2. stazijā, tad radās aishdomas, ka sistematisko sahdsibu isbara fuhtijumu schlirotaji, abi Buschmani un Sprogis. Ihdarot kratishchanu, pee wineem atrada suduščas leetas un bej tam wehl daudj tahdas, kuras Malers par šawam neatšina. Ijšlubinaja, lai ihpashneeki peeteizas, uf ko atšauzas firma Kontowski un Lihlop uf schololadem, M. Burgs uf dāschadām zepurem, E. Abramšons uf kalascham un galanterijas prezem un Melichs uf apaweem. Neskātot uf teescheem peerahbijumeem, apshhdeteet tomehr leedjās. Dahmum Buschmanim peespreeda wifu teeshibu šaudeščanu un 1 gabu 10 mehn. arestantu nodalā un Kristapam Buschmanim 1 g. 4 mehn. bej teeshibu šaudeščanas. Sprogis pa ismelleščanas laiku nomira.

4) Pret Annasmuischas pagasta 29 gabus w. Juliju Bitteri. Salās muischas Kirchenes krogā 3. martā sch. g. bij eegahjis Jahnis Weillers un uštelēja gramofonu, bet J. Bitters pagehreja, lai eeleefot zitas notis. Kad Weillers to nedarija, Bitters winu nolamaja un kad Weillers winam par to atshildeja ar diwi kalakeem fejā, Weillers sababuja nafi un eewainoja Bitteru gruhti wehderā. Teefa Bitterim peespreeda 4 mehn. zeetuma.

5) Pret Razunu pag. (Raunas gub.) 21 g. w. Moniku Start, kura apwainota par šawa 16. apr. sch. g. aishraulibā dšimuschā behrna lihšišcha sehpschānu. Ahsis leezinaja, ka behrnš aish gruhtam dšembidam beidšees. Teefa M. Start attaisnoja.

6) Pet Jaunjelgawas 64 g. w. Mosu Felbhuhnu. Dauktā, 28. martā sch. g. noflihka Grufinika 3 gabus wezais dehlišch Felbhuhna nama afā. Lihskiti atrada tiftu 5. moijā, kad to zitur bij par weli ismellejufchees. Isthahbijās, ka afas grobi ir tiftu 1 pehdu wirs semes. Felbhuhnam peespreeda 7 beenas aresta pee polizijas.

Noflihschi. Pee Wez-Swirlaulas Abermana keegelnizam noflihjis 31. juliā Seelupē lahda schās keegelnizas stahhdneela puika. — Dāščas beenas agral noflihjis Swehtas upē luhšchu ušrauga dehšens, Abi upju upuri tiftu 4 gabi weji.

Washonu fadaršme notila 4. augusta walarā Aleksandra prospektā. Uf dseišzela peestahntni drauzošcham washonim pahrlausa ilhtis nn opšweeda elipashu. Pahscheceri, par laimi, tifta schoreis ar bailem ween zauri.

Ugunsgrēhs. Pehz ilgata laika Zelgawa peedshwoja atkal leelatu ugunsgrēhtu. Nodedsa 5. augustā Grebnera eelā uf Bulla ihpashuma atrodohā dshiwojamā ehla un schluhnis. Uguni pamanija ap pulstien 9 walarā. Winas zehlonis wehl naw finams.

Telegramas.

6 augustā (19. aug.)

Peterburga. Wafar pulsti. 11 beend bij Peterhofā 8 Bosnesenškas ulanu pulka Wisaugšfatakā parade. Pehz tam pehzpusdeend tiftu ulanu pulks tā ari 3. Jelisawetgradas hufaru pulks tifta aishfauti uf Winas Majestates Keisareenes dāšču, kur Winas Majestate apstaija pulkus un noklausjās dāščas pulka dšeedataju dšeefmās.

— Wafar tā keisara Franza Jahsepa dšimščanas beend Jaun-Peterhofā tifta bots parades meelastis.

— Wafar pulstien 6 walarā uf komandanturas laulumā nolaidās frantschu libotajš Schanuars.

Ateuas. Wifa greeku armija Makedonijā ir eepoteta ar koleras poti. Inahkumu šagaiba ar leelato interesi.

Agrama. Wafar lahds Stefans Doioščs ar rewolwera schahweenu weegli eewainoja rokā waldibas komisarū Serlešču.

Wihne. Publijeta keisara Franza Jahsepa pawehle par tronamantineela Franza Ferdinanda eeshschānu par wifas walfis kara spēhta generalinspektoru.

Sontonga. Wafar plošjās bresmiga weefula wehtra, kuras ahtrums bij 105 juhšes stundā. Rogrima daudj kinešču lugi.

Atbildigais redaktors: R. Buris. Ihdeweja: Sabeedribs „Latwešču Wifis.”

